

(Different) Borders of Eretz Yisrael

1. משנה, גיטין דף ב.

מתנ'. המביא גט ממדינת הים, צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם, רבן גמליאל אומר: אף המביא מן הרקם ומן החגר, ר' אליעזר אומר: אפילו מכפר לודים ללוד, וחכ"א: אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא המביא ממדינת הים והמוליך. והמביא ממדינה למדינה במדינת הים, צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם, רשב"ג אומר: אפילו מהגמוניא להגמוניא. ר' יהודה אומר: מרקם למזרח, ורקם - כמזרח, מאשקלון לדרום, ואשקלון - כדרום, מעכו לצפון, ועכו - כצפון; ר"מ אומר: עכו - כארץ ישראל לגיטין. המביא גט בארץ ישראל, אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם; ואם יש עליו עוררים - יתקיים בחותמו

2. בבלי כתובות דף קי"ב.

רבי זירא כי הוה סליק לא"י, לא אשכח מברא למעבר, נקט במצרא וקעבר. אמר ליה ההוא צדוקי: עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאודניכו, אכתי בפזיזותייכו קיימיתו! אמר ליה: דוכתא דמשה ואהרן לא זכו לה, אנא מי יימר דזכינא לה! ר' אבא מנשק כיפי דעכו. ר' חנינא מתקן מתקליה.

3. משנה, גיטין דף ע"ו.

הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד שלשים יום, והיה הולך למדינת הים, והגיע לעכו וחזר - בטל תנאו

4. גמרא, שם דף ע"ו.

הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום כו'. למימרא, דעכו במדינת הים קיימא, והא אמר רב ספרא: כי הווי מיפטרי רבנן מהדדי - בעכו הווי מפטרי, משום דאסור לצאת מארץ לחוצה לארץ! אמר אביי, תרי תנאי קאמר לה: אי מטינא למדינת הים - לאלתר ליהוי גיטא, אי משתהינא באורחא תלתין יומין ולא אתינא - ליהוי גיטא, הגיע לעכו וחזר, דלא למדינת הים מטא ולא אישתהויי נמי אשתהי תלתין יומין - בטל תנאו.

5. תוס', גיטין דף ב. ד"ה ואשקלון כדרום

אמר ר"ת דלא קשה מידי דעכו היתה הציה בארץ וחציה בחו"ל כדמוכח בירושלמי והכא מיירי באותו צד שבחוצה לארץ...

ואמר ר"י דאפילו בצד של ארץ ישראל צ"ל בפני נכתב וכו' לפי שהוא בסוף הגבול ורחוק מעיקר ישוב ארץ ישראל ומופלג מן הישיבות ובתי דינים...

6. גמרא כתובות דף ק"י.

ת"ר: הוא אומר לעלות, והיא אומרת שלא לעלות - כופין אותה לעלות, ואם לאו - תצא בלא כתובה, היא אומרת לעלות, והוא אומר שלא לעלות - כופין אותו לעלות, ואם לאו - יוציא ויתן כתובה.

7. תוספות, שם ד"ה הוא אומר

הוא אומר לעלות כו' - אינו נוהג בזמן הזה דאיכא סכנת דרכים והיה אומר רבינו חיים דעכשיו אינו מצוה לדור בא"י כי יש כמה מצות התלויות בארץ וכמה עונשין דאין אנו יכולין ליזהר בהם ולעמוד עליהם.

8. רמב"ם, בית הבחירה פרק ו' הלכה ט"ז

ולמה אני אומר במקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא, ובקדושת שאר א"י לענין שביעית ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא, לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אף על פי ששוממין בקדושתן הן עומדים אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל, וכיון שעלה עזרא וקדשה לא קדשה בכיבוש אלא בחזקה שהחזיקו בה ולפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה הוא מקודש היום ואף על פי שנלקח הארץ ממנו וחייב בשביעית ובמעשרות על הזרך שביארנו בהלכות תרומה.

9. רמב"ם, סנהדרין פרק ד' הלכה ו'

אין סומכין זקנים בחוצה לארץ ואף על פי שאלו הסומכין נסמכו בארץ ישראל, אפילו היו הסומכין בארץ והנסמך חוצה לארץ אין סומכין, ואין צריך לומר אם היו הסומכין בחוצה לארץ והנסמכין בארץ, היו שניהם בארץ סומכין אותו אף על פי שאינו עם הסומכים במקום אחד, אלא שולחין לו או כותבין לו שהוא סמוך ונותנין לו רשות לדון דיני קנסות הואיל ושניהם בארץ, וכל ארץ ישראל שהחזיקו בה עולי מצרים ראויה לסמיכה.

10. רדב"ז שם

וכל א"י וכו'. אף על פי שלא החזיקו בה עולי בבל אף על גב דאינה כא"י לענין תרומות ומעשרות ולקצת דברים לענין מינוי סמוכים הכל הוא א"י וכן לענין הדר בא"י ולענין הנקבר בה ולשאר קדושת ארץ ישראל דינם שוה וכבר האריך בזה בעל ספר כפתור ופרח ע"ש:

11. רמב"ן, גיטין דף ב. ד"ה מאשקלון

וכן בעכו ששינו עכו כצפון קשיא דכתיב אשר לא הוריש את יושבי עכו ומשמע שמא"י הוה, וכדאמר' במס' חולין ומי איכא למ"ד בית שאן לאו מא"י הוה והא כתיב מנשה לא הוריש את בית שאן, וכ"ת שלא כבשוה עולי בבל הא אמר בשלהי מס' כתובות ר' אבא מנשק כיפי דעכו אלמא קדישה!?

איכא למימר סבירא להו קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא ולפיכך היתה חביבה עליהם אבל לענין גיטין כיון שלא כבשוה אינם בקיאין לשמה ולא מצויין לקיימו דלא שכיחי בתי דינין.

ואי נמי סבירא להו לא קדשה לעתיד לבא לענין תרומות ומעשרות, (ואעפ"כ) חביבא עלייהו, דהא איכא דאמרי קדושה שלישיית יש להם ואעפ"כ ארץ ישראל בחיבתה היא עומדת ובקדושתה לענין ישיבתה ודירתה.